

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 2013

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012

1. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η πρόοδος στη Δασική Ανάπτυξη συνεχίστηκε και κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο. Οι στόχοι που τέθηκαν, οι κυριότεροι από τους οποίους αναφέρονται πιο κάτω, έχουν επιτευχθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό:

- Προστασία των Κρατικών Δασών και άλλων μη κρατικών δασωμένων εκτάσεων από τις πυρκαγιές και άλλους βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες
- Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα δάση
- Διατήρηση, συντήρηση και εμπλουτισμός της βιοποικιλότητας του δασικού οικοσυστήματος
- Επέκταση των δασών και αποκατάσταση καμένων και άλλων υποβαθμισμένων δασικών περιοχών
- Βελτίωση και ενίσχυση του πρασίνου κυρίως με την εγκατάσταση και περιποίηση δενδροστοιχιών
- Ενίσχυση της δασικής αναψυχής με τη δημιουργία, επέκταση και συντήρηση Εθνικών Δασικών Πάρκων, εκδρομικών, κατασκηνωτικών χώρων και μονοπατιών μελέτης της φύσης
- Αειφορική διαχείριση των δασών μέσω διαχειριστικών σχεδίων
- Δασοκομική περιποίηση και βελτίωση των δασών
- Ενίσχυση της προστασίας των εδαφών και των υδάτων
- Παραγωγή ξυλείας, άλλων δασικών προϊόντων και δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού
- Αύξηση της απασχόλησης και βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των παραδασόβιων κοινοτήτων
- Προαγωγή της δασικής εκπαίδευσης και έρευνας
- Ενίσχυση της διαφώτισης
- Ανάπτυξη και βελτίωση δασικών υποδομών (δασικά κτήρια, οδικό δίκτυο, οχήματα, μηχανήματα, τηλεπικοινωνίες κλπ.)
- Εισαγωγή και χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών για αύξηση της παραγωγικότητας
- Ενίσχυση του διοικητικού και θεσμικού πλαισίου
- Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο, υλοποίηση των διεθνών δεσμεύσεων για τα δάση και υλοποίηση προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ)
- Ασφάλεια και υγεία στο χώρο εργασίας

2. ΔΑΠΑΝΕΣ

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων, στον Προϋπολογισμό του 2012 εγκρίθηκαν πιστώσεις ύψους €38.744.249. Το ολικό ποσό που δαπανήθηκε ήταν €33.860.155 (δηλ. ποσοστό απορρόφησης ίσο με 87,39%).

3. ΕΣΟΔΑ

Το Τμήμα Δασών, μέσα στο 2012 είχε έσοδα €4.261.721 τα οποία προέρχονται από προσφορά αγαθών και υπηρεσιών. Επιπρόσθετο ποσό ύψους €3.488.289 που αντιπροσωπεύει καθυστερημένα ενοίκια που οφείλονται στην άρνηση των ενοικιαστών να πληρώσουν, θα καταβληθεί προσπάθεια να εισπραχθούν μέσα στον επόμενο χρόνο. Σημειώνεται ότι η αξία των έμμεσων ωφελειών από τα δάση είναι πολλαπλάσια από τα πιο πάνω άμεσα έσοδα και δε μπορεί να αποδοθεί με οικονομικούς όρους.

4. ΔΑΣΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στις αρχές του 2012 τέθηκε σε ισχύ η νέα Δασική Νομοθεσία.

Ο περί Δασών Νόμος (Ν 25(Ι) του 2012) έχει ψηφιστεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 15 Μαρτίου 2012, ενώ στις 22 Μαρτίου έχουν ψηφιστεί οι πιο κάτω, νέοι περί Δασών Κανονισμοί:

- οι περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμοί του 2012
- οι περί Δασών (Άδειες, Χρήση Δασικών Δρόμων και Εξαγωγή Δασικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 2012, και
- οι περί Δασών (Αναγνώριση Οργανώσεων Ιδιοκτητών Ιδιωτικών Δασών) Κανονισμοί του 2012

Ο περί Δασών Νόμος του 2012 και οι νέοι περί Δασών Κανονισμοί αντικατέστησαν τους περί Δασών Νόμους του 1967 μέχρι Αρ. 2 του 2010, τους περί Δασών Κανονισμούς του 1967 μέχρι 2005 καθώς και τους περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμούς του 2006.

Η νέα Νομοθεσία ανταποκρίνεται καλύτερα στις σύγχρονες αντιλήψεις και προσεγγίσεις για τη διατήρηση και αειφόρο διαχείριση των δασικών πόρων καθώς και στις νέες προσδοκίες και ανάγκες της σύγχρονης κυπριακής κοινωνίας. Βασίζεται επίσης στην αρχή της ευρείας και καθολικής προσέγγισης προς επίτευξη των στόχων αυτών.

Για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής της νέας Δασικής Νομοθεσίας ετοιμάστηκαν διάφορα νέα έντυπα. Αντικαταστάθηκαν επίσης οι υπηρεσιακές ταυτότητες των δασικών λειτουργών.

Το προσχέδιο της νέας Δασικής Πολιτικής, εγκρίθηκε από το Δασικό Συμβουλευτικό Σώμα σε συνεδρία του στις 24 Σεπτεμβρίου, 2012, και στάληκε στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για έγκριση και προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο για υιοθέτηση με έκδοση σχετικού διατάγματος με βάση το άρθρο 9 του περί Δασών Νόμου του 2012.

Η έκδοση του σχετικού διατάγματος αναμένεται στις αρχές του 2013.

5. ΕΘΝΙΚΟ ΔΑΣΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η ετοιμασία του Εθνικού Δασικού Προγράμματος, το οποίο θα προτείνει μέτρα υλοποίησης των στόχων της νέας Δασικής Πολιτικής θα ξεκινήσει αμέσως μετά την υιοθέτηση της νέας Δασικής Πολιτικής από το Υπουργικό Συμβούλιο.

6. ΔΑΣΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

α) Προστασία από τις πυρκαγιές

Με την ισχύ της νέας Δασικής Νομοθεσίας στις αρχές του 2012, η αρμοδιότητα του Τμήματος Δασών όσον αφορά την καταστολή και κατάσβεση δασικών πυρκαγιών επεκτάθηκε στα δύο χιλιόμετρα από τα όρια του κρατικού δάσους.

Ο συνολικός αριθμός των πυρκαγιών, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών εντός του υπό αναφορά έτους, ανέρχεται σε 195 και αναλύεται ως εξής:

- 19 πυρκαγιές με σημείο έναρξης Κρατική Δασική Γη
- 92 πυρκαγιές με σημείο έναρξης εντός της ζώνης των δύο χιλιομέτρων από τα κρατικά δάση
- 84 πυρκαγιές με σημείο έναρξης πέραν της ζώνης των δύο χιλιομέτρων από τα κρατικά δάση

Η συνολική Κρατική Δασική Γη που κάηκε εντός του έτους ήταν 131,69 εκτάρια από τα οποία μόνο τα 3 εκτάρια κάηκαν από πυρκαγιές οι οποίες είχαν σημείο έναρξης Κρατική Δασική Γη (19 πυρκαγιές). Από όλες τις πυρκαγιές, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών, κάηκε επίσης χαλίτικη και ιδιωτική έκταση 2.909,72 εκταρίων.

Η μεγαλύτερη σε έκταση πυρκαγιά που έκαψε Κρατική Δασική Γη ήταν εκείνη που ξέσπασε εντός της ζώνης των δύο χιλιομέτρων από τα όρια του κρατικού δάσους στην τοποθεσία Κουδουνιστής στον Άγιο Επιφάνειο Ορεινής, στις 9 Αυγούστου, 2012. Η πυρκαγιά αυτή έκαψε συνολική έκταση 130 εκταρίων, από τα οποία τα 100 εκτάρια αφορούσαν Κρατική Δασική Γη.

Τα αίτια των πυρκαγιών, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών, ήταν τα ακόλουθα:

• Γεωργικές δραστηριότητες	24,62%
• Κατοικίες εξοχικές ή μόνιμης διαμονής	7,69%
• Βραχυκύκλωμα καλωδίων υψηλής τάσης	7,18%
• Εκδρομείς/ ταξιδιώτες	7,18%
• Στρατιωτικές δραστηριότητες	4,10%
• Άλλες αιτίες	2,05%
• Κάψιμο σκυβάλων	1,54%
• Εργασίες στο Δάσος	1,54%
• Κακόβουλες	23,08%
• Φυσικά αίτια (Κεραυνοί)	6,15%
• Άγνωστες αιτίες	14,87%

Η προστασία των δασών και άλλων περιοχών της υπαίθρου από τις πυρκαγιές, ιδιαίτερα κατά τα παρατεταμένα θερμά και ξηρά καλοκαίρια, είναι το κυριότερο μέλημα του

Τμήματος Δασών. Οι πιο σημαντικές δραστηριότητες εντός του έτους προς αυτή τη κατεύθυνση ήταν οι ακόλουθες:

- Συνεχίστηκε το σύστημα επιφυλακής των Δασικών Υπαλλήλων στις τρεις Δασικές Περιφέρειες, καθώς και στο Δασικό Κολλέγιο καθόλη τη διάρκεια της θερινής περιόδου.
- Συνεχίστηκε η λειτουργία του Σώματος Δασοπυροσβεστών. Προσλήφθηκαν 466 δασοπυροσβέστες και πυροφύλακες. Δημιουργήθηκαν τρεις Μονάδες Ταχείας Επέμβασης, μία σε κάθε Δασική Περιφέρεια, για γρηγορότερη καταστολή των πυρκαγιών. Επιπρόσθετα λειτούργησαν τα πυροφυλάκια καθώς επίσης και διάφορες θέσεις παρατήρησης με σκοπό την έγκαιρη επισήμανση και αναγγελία των πυρκαγιών. Το σύστημα βάρδιας λειτούργησε και φέτος πολύ ικανοποιητικά σε όλους τους δασικούς σταθμούς και παρατηρητήρια.
- Η Μονάδα Πτητικών Μέσων συνέχισε επιτυχώς τη λειτουργία της όπως και κατά το προηγούμενο έτος. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, η Μονάδα ενισχύθηκε με ακόμα 4 Δασοπυροσβέστες. Για το χειρισμό του αεροσκάφους "Air Tractor AT-802" κατά τη θερινή περίοδο αγοράστηκαν επιπλέον υπηρεσίες ενός χειριστή αεροσκαφών για περίοδο έξι μηνών. Αγοράστηκαν επίσης υπηρεσίες δύο Μηχανικών αεροσκαφών για τη συντήρηση των "Thrush 550" και "Air Tractor AT-802" καθώς και Ηλεκτρολόγου Μηχανικού κατά διαστήματα. Τα αεροσκάφη παρέμειναν σε επιφυλακή καθόλη τη διάρκεια της θερινής περιόδου και χρησιμοποιήθηκαν για την κατάσβεση 9 δασικών πυρκαγιών και άλλων 9 πυρκαγιών υπαίθρου.
- Κατασκευάστηκαν 3,37 χιλιόμετρα νέοι δρόμοι προσπέλασης. Επιπρόσθετα έγιναν βελτιώσεις και συντηρήσεις σε υφιστάμενους δασικούς δρόμους.
- Κατασκευάστηκαν 34,65 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων και συντηρήθηκαν άλλα 1.028 χιλιόμετρα.
- Εγκαταστάθηκαν 5 νέα υδροστόμια, 1 στη Δασική Περιφέρεια Τροόδους, 2 στη Δασική Περιφέρεια Πάφου και 2 στο Δάσος Κολλεγίου.
- Κατασκευάστηκαν 2 νέες υδατοδεξαμενές στη Δασική Περιφέρεια Πάφου. Επίσης άλλη 1 υδατοδεξαμενή είναι υπό κατασκευή στο Δάσος Κολλεγίου.

- Συνεχίστηκαν οι καθημερινές περιπολίες, ειδικά κατά μήκος της οροθετικής γραμμής με σκοπό την πρόληψη, την ανίχνευση και την έγκαιρη επέμβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς.
- Συνεχίστηκε ο εμπλουτισμός και εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού για καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών. Το 2012 ο Δασικός Πυροσβεστικός στόλος αποτελείτο από 49 πυροσβεστικά οχήματα, 43 μικρά περιπολικά οχήματα πυρόσβεσης και 76 αντλίες νερού. Επιπρόσθετα αγοράστηκε και υπάρχει σε ικανοποιητικές ποσότητες αριθμός άλλου δευτερεύοντος πυροσβεστικού εξοπλισμού όπως βυτία νερού, ψεκαστήρες ώμου, λάστιχα πυροσβεστικών, αυλοί, συσκευές παρασκευής αφρού, εκτοξευτές νερού κλπ.
- Συνεχίστηκε η συλλογή μετεωρολογικών στοιχείων από το δίκτυο αυτόματων μετεωρολογικών σταθμών που εγκαταστάθηκε σε διάφορες περιοχές των δασών της Κύπρου. Από τα στοιχεία αυτά εξάγεται σε καθημερινή βάση ο βαθμός κινδύνου έκρηξης δασικών πυρκαγιών σε ολόκληρη την Κύπρο.
- Το αυτόματο Σύστημα Ανίχνευσης Πυρκαγιών, το οποίο εγκαταστάθηκε στο Δάσος Ακάμα εντός του 2009, συνέχισε να λειτουργεί σε πιλοτική βάση.
- Εγκαταστάθηκε ένα νέο σύστημα πυρασφάλειας εντός του εκδρομικού χώρου Ξεραργάκας το οποίο αποτελείται από 11 πυροσβεστικές φωλιές. Επίσης εγκαταστάθηκαν 9 νέες πυροσβεστικές φωλιές στο υφιστάμενο σύστημα πυρασφάλειας στο Κάβο Γκρέκο.
- Από τις 4/5 μέχρι τις 11/5/2012 γιορτάστηκε η "Εβδομάδα Προστασίας των Δασών", κατά την οποία μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων έγινε δημοσιογραφική διάσκεψη του Υπουργού Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στο Συντονιστικό Κέντρο Πυρόσβεσης στην Αθαλάσσα. Πραγματοποιήθηκε επίσης εθελοντική αιμοδοσία από το προσωπικό του Τμήματος Δασών, με σκοπό την προώθηση της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού.
- Έγιναν διαλέξεις στην Εθνική Φρουρά και σε σχολεία για την πρόληψη και καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών.

- Πραγματοποιήθηκαν εκπαιδεύσεις στην κατάσβεση δασικών πυρκαγιών, στους Δασικούς Υπαλλήλους, στο Δασοπυροσβεστικό Σώμα, στα μέλη της Ομάδας Ταχείας Επέμβασης, στο Ωρομίσθιο Προσωπικό του Τμήματος Δασών και σε στελέχη της Εθνικής Φρουράς.
- Δόθηκε έμφαση στην ενημέρωση του κοινού από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Το Τμήμα Δασών λαμβάνει όλα τα προληπτικά μέτρα κατά των πυρκαγιών και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να περιορίσει τον αριθμό τους στο ελάχιστο, όμως αυτό δεν είναι κατορθωτό χωρίς τη συνεργασία του κοινού. Γι' αυτό η προσπάθεια του Τμήματος Δασών στράφηκε και στη διαφώτιση του κοινού και ειδικά των αγροτών και των εκδορομένων με ταυτόχρονη όμως καταγγελία των παρανομούντων.

β) Παγκύπριο Σχέδιο Πυροπροστασίας της Υπαίθρου

Το Τμήμα συνέχισε την υλοποίηση του Παγκύπριου Σχεδίου Πυροπροστασίας της Υπαίθρου που άρχισε το 2001. Με βάση το σχέδιο αυτό, κατά το 2012 συντηρήθηκαν υφιστάμενοι δρόμοι και αντιπυρικές λωρίδες.

Από την έναρξη υλοποίησης του Σχεδίου και μέχρι το τέλος του 2012 κατασκευάστηκαν 82,08 χιλιόμετρα νέων δρόμων, 451,79 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων, 12 υδατοδεξαμενές, 4 θέσεις παρατήρησης, 4 ελικοδρόμια και τοποθετήθηκαν 56 υδροστόμια.

γ) Καταπολέμηση επιβλαβών δασικών οργανισμών

Συνεχίστηκαν και το 2012 οι από αέρος και εδάφους ψεκασμοί κατά του εντόμου της πιτυοκάμπης (*Thaumetopoea wilkinsoni* Tams). Κατά τους ψεκασμούς χρησιμοποιήθηκαν τα βιολογικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα τα οποία έχουν σαν κύριες δραστικές ουσίες το βακτήριο *Bacillus thuringiensis* (Foray 48B, Bactoil, Rapax) και τον ακτινομύκητα *Saccharopolyspora spinosa* (Tracer – Spinosad), τα οποία θεωρούνται αβλαβή για το περιβάλλον.

Επίσης συνεχίστηκε και η παρακολούθηση των πληθυσμών άλλων επιβλαβών δασικών οργανισμών.

7. ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ

Εντός του 2012, δασώθηκαν 45,7 εκτάρια και αναδασώθηκαν άλλα 160,3 εκτάρια τα οποία αφορούσαν εκτάσεις εντός των κρατικών δασών και χαλίτικες εκτάσεις που είτε είχαν καεί ή ήταν υποβαθμισμένες. Σύμφωνα με τη νέα πρακτική, η χρήση μηχανημάτων και η κατασκευή αναδασωτικών λωρίδων έχει περιοριστεί όπου είναι απόλυτα αναγκαίο.

Οι εργασίες αναδάσωσης και επαναφοράς του περιβάλλοντος στο Μεταλλείο Αμιάντου που άρχισαν το 1995 συνεχίστηκαν. Η μέθοδος της υδροσποράς που εφαρμόστηκε το 2003 συνεχίστηκε με πολύ καλά αποτελέσματα.

Επίσης έγιναν εμπλουτιστικές φυτεύσεις σε 39,7 εκτάρια δάσους που είτε ήταν υποβαθμισμένο, είτε δεν είχε ικανοποιητική αναγέννηση καθώς και αναπλήρωση αποτυχιών σε έκταση 24,3 εκταρίων.

Το Τμήμα Δασών στην προσπάθεια επέκτασης του πρασίνου και υιοθέτησης μίας ενιαίας πολιτικής και πρακτικής για καλύτερη διαχείρισή του, συνέχισε και κατά το 2012 την ετοιμασία σχεδίων τοπιοτέχνησης σε σχολεία και δημόσιους χώρους πρασίνου.

8. ΔΑΣΙΚΗ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑ

Το 2012 διεκπεραιώθηκαν χωρομετρικές και χαρτογραφικές εργασίες για υποθέσεις που αφορούσαν Κρατική Δασική Γη όπως πιο κάτω:

- Οριοθετήσεις χαλίτικων εκτάσεων για δάσωση και κήρυξή τους σε κρατικό δάσος
- Οριοθετήσεις και έλεγχος λατομείων
- Επανατοποθέτηση χαμένων ή επιπρόσθετων δασικών οροσήμων
- Χαρτογραφήσεις πυρκαγιών, δασικών δρόμων, δασώσεων, αναδασώσεων και άλλων δασικών έργων
- Χωρομέτρηση, χαρτογράφηση και ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου σχετικά με ενοικιαστήρια, πάνω σε ετήσια βάση, για γεωργοκτηνοτροφικούς σκοπούς στην περιοχή Κοκκινοχωριών
- Συνεχίστηκε η κατασκευή νέων δασικών χαρτών και η βελτίωση υφιστάμενων.

9. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Το Τμήμα Δασών, κατά το 2012, συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην προσπάθεια που ανέλαβε το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για τη διατήρηση και προστασία της φύσης.

Στα πλαίσια της διαφώτισης για διατήρηση και προστασία της φύσης, διοργάνωσε γιορτές και διαλέξεις, συμμετείχε με λειτουργούς του σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα και εξέδωσε νέο διαφωτιστικό και ενημερωτικό υλικό. Επίσης αξιοποίησε την προσφορά εθελοντικής εργασίας για δενδροφύτευση με σκοπό την επέκταση του πρασίνου.

Η λειτουργία των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους και Αθαλάσσας συνεχίστηκε με μεγάλη επιτυχία. Κατά το 2012, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους δέχτηκε 8.250 επισκέπτες, ενώ το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αθαλάσσας, το οποίο από το Σεπτέμβριο του 2008, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, ξεκίνησε να λειτουργεί και ως Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, δέχτηκε 6.363 επισκέπτες κυρίως μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σχολείων και οργανωμένων συνόλων.

Μετά τον τερματισμό του συμβολαίου για την ανέγερση του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης στο Κάβο Γκρέκο τον Ιούλιο του 2011 εξ υπαιτιότητας του εργολάβου, το Τμήμα Δασών μετά την επίλυση κάποιων προβλημάτων που προέκυψαν, προκήρυξε το Νοέμβριο του 2012 νέο διαγωνισμό για την ολοκλήρωση των εργασιών ανέγερσης του κτηρίου. Οι προσφορές βρίσκονται στο τελικό στάδιο αξιολόγησης και αναμένεται μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2013 η επανέναρξη των εργασιών ανέγερσης.

Εντός του 2012, συνεχίστηκε η συστηματική καταγραφή των ενδημικών φυτών καθώς επίσης και ο οργανωμένος εντοπισμός και χαρτογράφηση της χλωρίδας με βασικό στόχο την προστασία της. Επίσης συνεχίστηκε η συλλογή δειγμάτων φυτών για τη συμπλήρωση του φυτολογίου στο Τμήμα Δασών.

Το έργο που ξεκίνησε την 1^η Σεπτεμβρίου του 2009 για τη διερεύνηση των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών σε κρίσιμες παραμέτρους της αναπαραγωγικής βιολογίας τοπικών ενδημικών φυτικών ειδών του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδους ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2012 και έγινε παρουσίαση των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου τον Οκτώβριο του 2012.

Στις αρχές του 2012 ξεκίνησε η υλοποίηση του Προγράμματος JUNIPERCY (LIFE+) με τίτλο "Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας 9560* (Ενδημικά Δάση Αοράτου) στην Κύπρο". Το ακριβές αντικείμενο του έργου JUNIPERCY αφορά στη λεπτομερή χαρτογράφηση, περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του οικοτόπου 9560*, με έμφαση στην υλοποίηση των δράσεων διατήρησης και προστασίας του. Εντός του 2012, το Τμήμα Δασών προχώρησε στη λεπτομερή χαρτογράφηση των οικοτόπων στις 3 περιοχές ενδιαφέροντος: Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους, Περιοχή Ακάμα και Περιοχή Μαδαρής.

Στα πλαίσια ενός νέου έργου LIFE που ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2012 με σκοπό την αποκατάσταση και προστασία του σημαντικού υδροβιότοπου της λίμνης Ορόκλινης (η οποία είναι Ζώνη Ειδικής Προστασίας και Τόπος Κοινοτικής Σημασίας με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους), το Τμήμα Δασών προέβηκε στην απομάκρυνση ξενικών ειδών (κυρίως ακακίες) και στη φύτευση 1.500 γηγενών ειδών, θάμνων και δέντρων.

Για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης επιλεγμένων ειδών πανίδας και των ενδιαιτημάτων τους σε 14 περιοχές του δικτύου NATURA 2000 της Κύπρου, μέσω του έργου ICOSTACY, το Τμήμα Δασών υλοποίησε ένα σημαντικό αριθμό Δράσεων που στοχεύουν στην προστασία 24 απειλούμενων ειδών άγριας πανίδας της Κύπρου (19 χειροπτέρων, 3 ερπετών και 2 εντόμων). Μεταξύ άλλων έγινε αποκατάσταση και ενίσχυση μικροενδιαιτημάτων για ερπετά και ασπόνδυλα είδη, όπως κατασκευή ξερολιθιών και δημιουργία σορών από πέτρες και ξύλα σε επιλεγμένα σημεία, κατασκευή λιμνίων, δημιουργία φυτειών από δέντρα ξενιστές και αποκατάσταση και δημιουργία σημαντικών καταφυγίων (13 κτηρίων και 5 γαλαριών εγκαταλελειμμένων μεταλλείων) για τις νυχτερίδες.

Το Νοέμβριο του 2012 ολοκληρώθηκαν τα γυρίσματα και η παραγωγή της ταινίας με τίτλο "Το Εθνικό Δασικό Πάρκο Κάβο Γκρέκο", η οποία ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2011. Περιλαμβάνει τοπία, βιότοπους χλωρίδας και τύπων βλάστησης, αρχαιολογικούς χώρους, άλλα σημαντικά στοιχεία καθώς και το υποθαλάσσιο περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής Κάβο Γκρέκο.

Συνεχίστηκαν οι εργασίες συντήρησης καθώς και επέκτασης των Βοτανικών Κήπων Τροόδους και Ακάμα με συλλογή πολλαπλασιαστικού υλικού για εγκατάσταση στους

Βοτανικούς Κήπους. Στις 10 Μαΐου 2012, πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια του Βοτανικού Κήπου Ακάμα στα Λουτρά της Αφροδίτης.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκαν οι εργασίες συντήρησης αιωνόβιων δέντρων, τόσο εντός, όσο και εκτός των κρατικών δασών, καθώς και του εντοπισμού νέων τέτοιων δέντρων με σκοπό την κήρυξή τους σε Μνημεία της Φύσης.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο σχέδιο για την προστασία του γύπα (*Gyps fulvus*), ο άγριος πληθυσμός του οποίου αριθμεί σήμερα 11 άτομα. Μέσω του Έργου "ΓΥΠΑΣ: Ενδυνάμωση του Κυπριακού πληθυσμού του Γύπα (*Gyps fulvus*) με άτομα από την Κρήτη (Ελλάδα)" εντός του τρέχον έτους, το Τμήμα Δασών υλοποίησε μια σειρά από μέτρα με σημαντικότερα την κατασκευή κλωβού εγκλιματισμού στον Άγιο Ιωάννη και την παραλαβή των πρώτων 11 Γύπων από την Κρήτη. Επίσης συνεχίστηκε η καταγραφή και μελέτη των νυχτερίδων της Κύπρου και των καταφυγίων τους η οποία άρχισε το 2006.

10. ΔΑΣΙΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ

Τα δάση της Κύπρου προσφέρονται για υπαίθρια αναψυχή λόγω της ποικιλίας της χλωρίδας, της πανίδας, της γεωμορφολογίας, του κλίματος και των υδατικών συνθηκών, σε συνδυασμό με την προσβασιμότητα, τη μικρή απόσταση από τα αστικά κέντρα, όπως επίσης και την ύπαρξη ιστορικών, αρχαιολογικών και άλλων σημείων ενδιαφέροντος μέσα ή κοντά στα δάση.

Μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για τη δημιουργία και ανάπτυξη των Εθνικών Δασικών Πάρκων συνεχίστηκε η παρακολούθηση της υλοποίησης έργων ανάπτυξης καθώς και συντήρησης σε όλα τα Εθνικά Δασικά Πάρκα.

Συνεχίστηκαν οι διάφορες εργασίες για τη δημιουργία, την ανάπτυξη ή και την επέκταση των εκδρομικών και κατασκηνωτικών χώρων, καθώς επίσης και για τον καθαρισμό και την συντήρησή τους. Κατασκευάστηκαν έργα αναψυχής που περιλαμβάνουν υποδομές (προσπέλαση, ύδρευση), χωματουργικές διαμορφώσεις, τραπεζοπάγκους, κιόσκια, εστίες παρασκευής γεύματος, παιδικές χαρές, ξύλινες περιφράξεις, αποχωρητήρια, καλάθια απορριμμάτων, σήμανση κλπ.

Εντός του 2012, λειτούργησαν συνολικά 45 εκδορικοί χώροι χωρητικότητας 22.032 ατόμων, καθώς και 3 κατασκηνωτικοί χώροι συνολικής δυναμικότητας 290 αντίσκηνων. Επίσης λειτούργησαν άλλοι 2 κατασκηνωτικοί χώροι οι οποίοι βρίσκονται εντός Κρατικής Δασικής Γης, αλλά διαχειρίζονται από άλλους φορείς. Τόσο οι εκδορικοί, όσο και οι κατασκηνωτικοί χώροι, κατά τις περιόδους αιχμής, ήταν κατάμεστοι από κόσμο.

Εντός του 2012 με βάση τα σχέδια και τις τεχνικές προδιαγραφές που ετοιμάστηκαν από ιδιωτικό αρχιτεκτονικό γραφείο, το Τμήμα Δασών έχει προβεί σε προκήρυξη και κατακύρωση διαγωνισμών για την κατασκευή και προμήθεια στοιχείων εξοπλισμού (μεταλλικές και ξύλινες κατασκευές) για τις ανάγκες των 4 μονοπατιών μελέτης της φύσης (Αφροδίτη στον Ακάμα, Καληδόνια και Περσεφόνη στο Τρόδος και Άγιοι Ανάργυροι στο Κάβο Γκρέκο) στα πλαίσια του έργου i4WALeg. Έχουν εκτελεστεί εργασίες βελτίωσης σε όλα τα μονοπάτια και τοποθετήθηκαν συσκευές καταμέτρησης των επισκεπτών, ενημερωτικές πινακίδες και εξοπλισμός αξιολόγησης της χρήσης των μονοπατιών και της ικανοποίησης των επισκεπτών στην αρχή κάθε μονοπατιού. Επίσης, τρία (3) άλλα μονοπάτια μελέτης της φύσης αναβαθμίστηκαν μέσω του έργου ΓΕΩ.ΤΟΠΙ.Α για να λειτουργούν ως γεωδιαδρομές. Τα μονοπάτια αυτά είναι τα Άρτεμις και Αταλάντη στο Δάσος Τροόδους και τα "Τεισιά της Μαδαρής" στο Δάσος Αδελφοί. Οι εργασίες βελτίωσης στα μονοπάτια μελέτης της φύσης Άρτεμις και Αταλάντη έχουν ολοκληρωθεί εντός του 2012.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο εκτελέστηκαν επίσης διάφορες εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των μονοπατιών μελέτης της φύσης και περιπάτου που κατασκευάστηκαν μέσα στα κρατικά δάση, για τα οποία επιδείχθηκε τεράστιο ενδιαφέρον, τόσο από ντόπιους, όσο και από ξένους επισκέπτες.

11. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΞΥΛΕΙΑΣ

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκε η εξαγωγή ξυλείας και η διάθεσή της για την ικανοποίηση των αναγκών των μικρών τοπικών προιονιστηρίων. Εξήχθηκαν 4.240 κυβικά μέτρα στρογγύλης ξυλείας από τα Κρατικά Δάση, η οποία χρησιμοποιήθηκε για παραγωγή οικοδομήσιμης ξυλείας, παραγωγή κιβωτίων κλπ. Από την ποσότητα αυτή, τα 1.416 κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία. Από τα Ιδιωτικά Δάση εξήχθηκαν 1.332 κυβικά μέτρα στρογγύλης ξυλείας εκ των οποίων τα 165 κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία.

Πέραν της πιο πάνω ποσότητας, από τα Κρατικά Δάση πωλήθηκαν ως καυσόξυλα ή για παραγωγή καρβούνων 7.540 κυβικά μέτρα κλαδοξυλείας, ελαττωματικής και άλλης ξυλείας. Από την ποσότητα αυτή, τα 3.065 κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία. Από τα Ιδιωτικά Δάση εξήχθηκαν 531 κυβικά μέτρα κλαδοξυλείας, ελαττωματικής και άλλης ξυλείας εκ των οποίων τα 50 κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία ενώ από Χαλίτικες και άλλες περιοχές εξήχθηκαν άλλα 41 κυβικά μέτρα.

Το Τμήμα Δασών εξέδωσε 15 άδειες για λειτουργία ιδιωτικών πριονιστηρίων που παράγουν πριστή ξυλεία συγκεκριμένων διαστάσεων για κατασκευαστικούς σκοπούς, παλέτα και κιβώτια για το εξαγωγικό εμπόριο.

12. ΔΑΣΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Η διαχείριση των δασικών πόρων γίνεται πάνω σε αειφορική βάση και στοχεύει στην παραγωγή του μέγιστου δυνατού κοινωνικού και οικονομικού οφέλους από τα δάση με την πολλαπλή χρήση τους, με παράλληλη διατήρηση της φυσικότητας και βελτίωση της σύνθεσης και δομής τους.

Ολοκληρώθηκε εντός του έτους η εκπόνηση του Διαχειριστικού Σχεδίου του δάσους Λεμεσού, Αγίου Μάμα και Ακαπνού.

Με βάση τα νέα στοιχεία που προέκυψαν, στο Δάσος Λεμεσού, Αγίου Μάμα και Ακαπνούς απαντούν 12 οικότοποι του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43 και 2 οικότοποι οι οποίοι στο παρελθόν είχαν προταθεί για ένταξη στο εν λόγω Παράρτημα.

Επίσης συνεχίστηκε η απογραφή των δασών της Τραχείας πεύκης στα Παραγωγικά, Μη Παραγωγικά Δάση και στις Αναδασώσεις. Η εργασία υπαίθρου αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του 2013 και η καταχώρηση/ επεξεργασία των στοιχείων καθώς και η εξαγωγή των αποτελεσμάτων αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2013.

13. ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ – ΔΑΣΙΚΑ ΦΥΤΩΡΙΑ

Κατά το 2012 δόθηκε μεγάλη σημασία στη δασοκομική περιποίηση των φυτειών. Νεαρές αναδασώσεις και δενδροστοιχίες συνολικής έκτασης 1.241,6 εκταρίων έτυχαν

δασοκομικής περιποίησης όπως αραιώσεις, βοτανίσματα και πότισμα. Από κώνους που μαζεύτηκαν από το Τμήμα Δασών εκκοκκίστηκαν 104 κιλά σπόρων και άλλα 1.200 κιλά σπόρων εκκοκκίστηκαν από κώνους που αγοράστηκαν από ιδιώτες. Η ποσότητα που εκκοκκίστηκε το 2012 μαζί με το απόθεμα από το 2011 ανήλθε στα 5.630 κιλά σπόρων. Από την πιο πάνω ποσότητα, 21 κιλά σπόρου πωλήθηκε στο κοινό και 632 κιλά χρησιμοποιήθηκε από το Τμήμα Δασών.

Εντός του 2012, δεν έγινε καμία εισαγωγή ενώ έγινε εξαγωγή 0,5 κιλού σπόρων διαφόρων ειδών.

Η παραγωγή στα δασικά φυτώρια το 2012 ήταν 159.999 φυτά σε σύγκριση με 162.115 το 2011. Η παραγωγή του 2012, το απόθεμα του 2011 μαζί με 2.450 φυτά τα οποία παραλήφθηκαν από άλλα κυβερνητικά φυτώρια εκτός του Τμήματος Δασών ανήλθαν στις 595.116 φυτά. Από αυτά, 33.629 χρησιμοποιήθηκαν από το Τμήμα Δασών, 95.170 πωλήθηκαν στο κοινό, 14.060 πωλήθηκαν σε άλλα Τμήματα και 32.565 δόθηκαν δωρεάν σε σχολεία, κοινότητες, άλλους οργανισμούς και ιδρύματα για φύτευση δημοσίων ή κοινοτικών χώρων. Επίσης, 10.402 φυτά εισβλητικών ειδών, των οποίων η χρήση απαγορεύεται, καταστράφηκαν.

Το Τμήμα Δασών εντός του 2012 προχώρησε στην αναθεώρηση των τιμών πώλησης φυτών στα δασικά φυτώρια.

14. ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Ο μηχανογραφικός εξοπλισμός που αποκτήθηκε το 2012 ήταν 15 υπολογιστές γραφείου, 6 υπολογιστές χειρός, 4 εκτυπωτές Laser A4 και 9 εξωτερικοί δίσκοι φύλαξης δεδομένων. Συνολικά, το Τμήμα Δασών διαθέτει σήμερα 258 ηλεκτρονικούς υπολογιστές καθώς επίσης και μεγάλο αριθμό προγραμμάτων που χρησιμοποιούνται σε ένα ευρύ φάσμα δασικών εφαρμογών περιλαμβανομένων των ψηφιακών δασικών χαρτών, της βάσης δεδομένων των δασικών πυρκαγιών, την έκδοση ετήσιων αδειών χρήσης δασικής γης κλπ.

Εντός του έτους αναπτύχθηκαν και αναβαθμίστηκαν διάφορα λογισμικά προγράμματα, σημαντικότερο των οποίων ήταν το ενιαίο λογισμικό απογραφής δασών 2011 – 2012. Το λογισμικό αυτό αφορά ενσωμάτωση όλων των στοιχείων των Μόνιμων Δειγματοληπτικών

Επιφανειών των απογραφών των Παραγωγικών Δασών, των Μη Παραγωγικών Δασών και των Αναδασώσεων καθώς επίσης και την ανάπτυξη ενιαίου λογισμικού για πλήρη καταγραφή (καταχώρηση) όλων των στοιχείων που συλλέγονται στο πεδίο.

Επίσης κατά το 2012 έγινε ενημέρωση και αναβάθμιση της ιστοσελίδας του Τμήματος Δασών, τόσο στην Ελληνική, όσο και στην Αγγλική γλώσσα. Η ιστοσελίδα μπορεί πλέον να χρησιμοποιείται και για σκοπούς εσωτερικού δικτύου, στο οποίο έχουν πρόσβαση μόνο οι λειτουργοί του Τμήματος.

Όλα τα ενδομηματικά έντυπα του Τμήματος Δασών αναθεωρήθηκαν και ψηφιοποιήθηκαν εντός του 2012.

15. ΔΑΣΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ

α) Δασική Οδοποιία

Η δασική οδοποιία επιτελεί σπουδαίο ρόλο στην εξασφάλιση δυνατοτήτων για τη συστηματικότερη διαχείριση, την εντατικότερη προστασία των δασών, την εξυπηρέτηση των ορεινών κοινοτήτων, τον τουρισμό, την εκμετάλλευση των δασών και τις αναδασώσεις. Η πολιτική του Τμήματος Δασών σε αυτόν τον τομέα βοηθάει σημαντικά στην ανάπτυξη των ορεινών περιοχών, αφού δεν περιορίζεται μόνο στη διάνοιξη και βελτίωση του οδικού δικτύου εντός των δασών, αλλά επεκτείνεται και στην κατασκευή δρόμων που εξυπηρετούν παράλληλα και τις ορεινές κοινότητες.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο βελτιώθηκε και ασφαλοστρώθηκε τμήμα 1,23 χιλιομέτρων του δρόμου Σελλάδι του Πέτρου – Σελλάδι της Ρίζας. Επίσης συνεχίστηκε η συντήρηση καθώς και η διαπλάτυνση ή βελτίωση άλλων υφιστάμενων δρόμων και κατασκευάστηκαν 3,37 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης.

Στο τέλος του 2012 το ολικό μήκος του δασικού οδικού δικτύου ήταν ως εξής:

- 1.398,175 χιλιόμετρα κύριων δασικών δρόμων από τα οποία 208,86 χιλιόμετρα είναι ασφαλτόδρομοι που συνδέουν διάφορες κοινότητες και ορεινά θέρετρα
- 1.016,553 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης

- 1.218,506 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων

β) Δασικές Τηλεπικοινωνίες

Το Τμήμα διατηρεί και συντηρεί τηλεπικοινωνιακό σύστημα για αποτελεσματική δασική προστασία και διαχείριση. Κατά τη διάρκεια του χρόνου έγιναν οι αναγκαίες εργασίες για τη συντήρηση και βελτίωση του συστήματος. Το σύστημα κατά το τέλος του 2012 αποτελείτο από:

- 454 τηλεφωνικές συσκευές
- 13 κινητά τηλέφωνα
- 2 τηλεφωνικοί πίνακες
- 1 ραδιοτηλεπικοινωνιακό σταθμό ελέγχου
- 523 ραδιοτηλέφωνα οχημάτων/ γραφείων
- 607 ατομικά ραδιοτηλέφωνα
- 6 ραδιοτηλεφωνικοί σταθμοί αναμετάδοσης
- 11 τηλεφωνικά συστήματα

γ) Δασικά Κτήρια

Μέσα στο 2012 ολοκληρώθηκε η κατασκευή των πιο κάτω νέων έργων:

- Ενός στεγασμένου χώρου στάθμευσης στον Δασικό Σταθμό Παρεκκλησιάς
- Ενός κλειστού εργασιακού χώρου στο Δασικό Φυτώριο Αθαλάσσας

Επίσης άρχισαν εργασίες για κατασκευή αποχωρητηρίων στο Δασικό Σταθμό Σταυρού Ψώκας και ενός περιπτέρου στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Αθαλάσσας. Τα παλαιά πυροφυλάκια "Ζαχαρούς" και "Κακού Ανέμου" έχουν κατεδαφιστεί και άρχισαν εργασίες για κατασκευή καινούργιων. Επιπρόσθετα έγιναν και άλλες εργασίες για επέκταση, βελτίωση και συντήρηση των κτηρίων όπου στεγάζονται οι διάφοροι Δασικοί Σταθμοί καθώς και άλλα υποστατικά του Τμήματος.

Μέσα στο 2012, η τριμελής επιτροπή που όρισε το Τμήμα Δασών για εξεύρεση κατάλληλου κτηρίου για μεταστέγαση των Κεντρικών Γραφείων στη Λευκωσία, συνέχισε την εργασία της και κατέληξε σε συγκεκριμένη πρόταση προς τη Διεύθυνση. Η πρόταση

αυτή εγκρίθηκε και προωθήθηκε μέσω του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στο Υπουργείο Οικονομικών, όπου υπήρξε καταρχήν συμφωνία με τους ιδιοκτήτες, του προς ενοικίαση κτηρίου. Στη συνέχεια και λόγω της δύσκολης οικονομικής κατάστασης του Κράτους, το Υπουργείο Οικονομικών απέρριψε την πρόταση και προς το παρών, ανέστειλε όλες τις διαδικασίες αναζήτησης χώρου προς μεταστέγαση των Κεντρικών Γραφείων του Τμήματος Δασών.

δ) Μέσα Μεταφοράς και Μηχανήματα

Το Τμήμα Δασών έχει στην κατοχή του σημαντικό αριθμό μηχανημάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται για πάσης φύσεως δασοτεχνικά έργα και κυρίως για τη διάνοιξη και βελτίωση δρόμων και αντιπυρικών λωρίδων. Τα μηχανήματα αυτά όμως επιτελούν και κοινωνικό ρόλο όπως είναι η χρησιμοποίησή τους στις δασικές πυρκαγιές και στον εκχιονισμό οδών του ορεινού δικτύου κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

Κατά τη διάρκεια του χρόνου, το Τμήμα εφοδιάστηκε με 11 καινούργια οχήματα (6 μικρά περιπολικά οχήματα πυρόσβεσης, 4 διπλοκάμπινα και 1 Toyota Rav4). Αγοράστηκαν επίσης διάφορα δευτερεύοντα μηχανήματα, εξοπλισμός, εργαλεία και όργανα μεταξύ των οποίων 1 αεροσυμπιεστής, 1 δισκοπρίονο, 34 αλυσοπρίονα, 4 πτυσσόμενα αλυσοπρίονα, 1 ηλεκτρογεννήτρια, 2 μηχανοκίνητοι ψεκαστήρες, 1 ψεκαστήρα με μπαταρία, 20 χορτοκοπτικές, 1 χειροκίνητη γρασιδοκοπτική, 7 μηχανοκίνητα φραμοκοπτικά, 4 μηχανοκίνητοι φυσητήρες/ απορροφητήρες, 1 συσκευή αποσταγμένου νερού, 3 συρόμενα φωτεινά τόξα, 1 σύστημα απορρόφησης ροκανιδιών, 1 σβούρα/ γωνιάστρα μοριοσανίδων, 1 πλάνια και 1 μορσοτράπανο.

Για κάλυψη των αναγκών του, το Τμήμα Δασών κατά το 2012 ενοικίασε από τον ιδιωτικό τομέα μέσω προσφορών, αριθμό οχημάτων/ μηχανημάτων όπως φορτηγά, βυτιοφόρα, προωθητές γης, γεωργικά τρακτέρ, εκσκαφείς/ φορτωτήρες (ντίκερ), ανυψωτικά οχήματα κλπ.

Κατά το 2012 συνεχίστηκε η λειτουργία των μηχανουργείων του Τμήματος στην Αθαλάσσα, Σταυρό Ψώκας και Πλατάνια για συντήρηση και επιδιόρθωση των διαφόρων μηχανημάτων και οχημάτων.

16. ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Δασικό Κολέγιο συμπλήρωσε κατά το 2012 το 61^ο Ακαδημαϊκό έτος ζωής του (2011 - 2012). Δεκατρείς σπουδαστές, εκ των οποίων οι 7 από την Κύπρο, 2 από τη Γκάνα, 2 από το Λεσόθο και 2 από τη Γουιάνα έχουν αποφοιτήσει κατά το 2012.

Το 62^ο Ακαδημαϊκό έτος (2012 – 2013) άρχισε στις 2 Οκτωβρίου 2012, με 25 σπουδαστές από τους οποίους 23 είναι Κύπριοι και 2 αλλοδαποί. Από τους 23 Κύπριους σπουδαστές, οι 5 προσλήφθηκαν εντός του 2012 και θα αρχίσουν τη φοίτησή τους στο Δασικό Κολέγιο στις αρχές του 2013.

Μετά τη θετική τοποθέτηση του Τμήματος Δασών και του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στην ένταξη του γνωστικού αντικείμενου του Δασικού Κολεγίου στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕ.ΠΑ.Κ., το 2011 υπέβαλε ολοκληρωμένη εισήγηση προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για ίδρυση νέου Τμήματος Φυσικών Πόρων με δύο κατευθύνσεις, η μια εκ των οποίων στη Δασολογία.

Από τις συζητήσεις που ακολούθησαν, στις οποίες συμμετείχε και το Τμήμα Δασών όπου κατέθεσε τις απόψεις του, προέκυψε η ανάγκη συμπλήρωσης της οικονομικής μελέτης της πρότασης με πρόσθετες πληροφορίες. Το ΤΕ.ΠΑ.Κ. ανέλαβε να επανυποβάλει την πρόταση για τελική αξιολόγηση της από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Αναμένεται ότι αυτό θα ολοκληρωθεί εντός του 2013.

Λειτουργήσε και το 2012 με απόλυτη επιτυχία ο θεσμός του Πυρήνα Μάθησης. Ετοιμάστηκε Έκθεση Αξιολόγησης του έργου που ο Πυρήνας επιτέλεσε κατά τη διάρκεια του 2011. Κατά τη διάρκεια του υπό ανασκόπηση έτους εφαρμόστηκε με επιτυχία το εγκεκριμένο Σχέδιο Δραστηριοτήτων Μάθησης για το 2012. Μετά από σχετικές διαδικασίες έγινε διάγνωση των αναγκών μάθησης και ετοιμάστηκε η Έκθεση Διάγνωσης των Αναγκών Μάθησης 2012, πάνω στην οποία στηρίχτηκε η κατάρτιση του Σχεδίου Δραστηριοτήτων Μάθησης για το έτος 2013.

Με βάση το Σχέδιο Δραστηριοτήτων Μάθησης του 2012, αριθμός Λειτουργών του Τμήματος καθώς και άλλο εργατικό προσωπικό παρακολούθησε σειρά επιμορφωτικών μαθημάτων και εκπαιδεύσεων.

Συνεχίστηκαν οι εκπαιδεύσεις στη σωστή και ασφαλή χρήση αλυσοπρίονων από την ομάδα εκπαίδευσης η οποία εδρεύει στο Δασικό Κολλέγιο Κύπρου και παρέχει εκπαίδευση και πιστοποίηση σε άτομα που παρακολουθούν το σχετικό πρόγραμμα εκπαίδευσης και επιτυγχάνουν στις σχετικές γραπτές και πρακτικές εξετάσεις. Εντός του 2012, έγιναν δύο σειρές εκπαιδεύσεων.

Επίσης αριθμός υπαλλήλων του Τμήματος Δασών συμμετείχε σε διάφορα διεθνή συνέδρια και σεμινάρια.

17. ΔΑΣΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η Δασική Έρευνα συνεχίστηκε πάνω στα ίδια θέματα όπως και στο παρελθόν. Συνοπτικά δόθηκε έμφαση στην παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεων, στην παραγωγή γενετικά βελτιωμένου σπόρου τραχείας πεύκης, στη συντήρηση και βελτίωση του δασοβοτανικού κήπου και της τράπεζας κλώνων, στην προστασία και διατήρηση των δασικών γενετικών πόρων, στην προστασία των δασών από ασθένειες και έντομα κλπ.

18. ΔΙΑΦΩΤΙΣΗ

Το Τμήμα εντός του 2012, στα πλαίσια της διαφώτισης για διατήρηση και προστασία της φύσης, διοργάνωσε γιορτές και διαλέξεις, συμμετείχε με Λειτουργούς του σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα και εξέδωσε νέο διαφωτιστικό και ενημερωτικό υλικό. Επίσης αξιοποίησε την προσφορά εθελοντικής εργασίας για δενδροφύτευση με σκοπό την επέκταση του πρασίνου.

Η εκστρατεία διαφώτισης κυμάνθηκε στα ίδια πλαίσια όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια. Έγιναν διαλέξεις σχετικές με δασικά θέματα με έμφαση στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και στην επέκταση του πρασίνου. Ετοιμάστηκαν διάφορα έντυπα, φυλλάδια, αφίσες και άλλο διαφωτιστικό υλικό και οργανώθηκαν διάφορες εκδηλώσεις.

Μεταξύ άλλων, εντός του 2012 ετοιμάστηκαν:

- Ο νέος αναθεωρημένος τιμοκατάλογος του Τμήματος Δασών ο οποίος θα τεθεί σε εφαρμογή στις αρχές του 2013
- Αφίσες και δίπτυχο για το δέντρο της χρονιάς 2013
- Τετράπτυχο για το Μονοπάτι μελέτης της φύσης «Φράγμα Αργάκας»
- Ο Περί Δασών Νόμος και Κανονισμοί του 2012
- Αυτοκόλλητα με το νέο λογότυπο του Τμήματος Δασών που τέθηκε σε εφαρμογή από τις αρχές του 2012

19. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

(α) Εργατικό δυναμικό Τμήματος Δασών

Το προσωπικό που απασχολήθηκε από το Τμήμα Δασών κατά το 2012 ήταν:

- Δασικοί υπάλληλοι και άλλο δημοσιοϋπαλληλικό προσωπικό: 266
- Δασικοί υπάλληλοι (έκτακτοι): 24
- Γραμματειακό και Λογιστικό προσωπικό: 14
- Τακτικό ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό: 156
- Έκτακτο ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό:
  - 759 άτομα από τις 760 εγκριμένες θέσεις (Ο αριθμός των ατόμων αυτών αντιστοιχεί σε 429 μονάδες πλήρους απασχόλησης)
- Αποσπασμένο προσωπικό: 5

Με την ψήφιση του προϋπολογισμού για το 2012 και του περί προϋπολογισμού του 2012 Νόμο του 2011 καταργήθηκαν 11 θέσεις πρώτου διορισμού. Επίσης αναστάληκε η πλήρωση όλων των κενών θέσεων πρώτου διορισμού και πρώτου διορισμού και προαγωγής, οι οποίες ήταν κενές κατά την ημερομηνία ψήφισης του εν λόγω Νόμου ή κενώθηκαν εντός του 2012.

(β) Προσφορά εργασίας σε περίοικους των δασών

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης που εκφράζεται ταυτόχρονα και μέσω του Τμήματος Δασών, προσφέρθηκε απασχόληση σε περίοικους

των δασών. Η ολική απασχόληση που προσφέρθηκε σε τακτικούς και έκτακτους εργάτες ανήλθε στις 158.050 μέρες εργασίας. Εκτός από τα άτομα που απασχολήθηκαν άμεσα από το Τμήμα, ένας σημαντικός αριθμός ατόμων απασχολήθηκε έμμεσα είτε από ιδιώτες εργολάβους, οι οποίοι ήταν ανάδοχοι προσφορών του Τμήματος Δασών, είτε ως αυτοεργοδοτούμενοι για την υλοτομία και μεταφορά ξυλείας στα διάφορα πριονιστήρια ή σε άλλα έργα όπως κατασκευή και συντήρηση δρόμων, συντήρηση κτηρίων, δημιουργία και συντήρηση δενδροστοιχιών, συντήρηση εκδρομικών χώρων κλπ.

(γ) Ασφάλεια και Υγεία

Στα πλαίσια του προγράμματος ασφάλειας και υγείας στο χώρο εργασίας που έχει ως στόχο την προστασία της ζωής, της αρτιμέλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία τους, εντός του 2012, έγιναν Εκτιμήσεις Κινδύνων για όλες σχεδόν τις δασικές εργασίες, οι οποίες θα αναθεωρούνται κάθε χρόνο, τόσο για ενημέρωση των νεοεισερχόμενων, όσο και για υπενθύμιση των εργασιακών κινδύνων στο μόνιμο προσωπικό. Με βάση τη σχετική Νομοθεσία, ο Διευθυντής Τμήματος Δασών όρισε από 1^η Ιουνίου 2012 και Αναπληρωτή Λειτουργό Ασφάλειας ο οποίος εμπλέκεται μερικώς στον εν λόγω θεσμό. Επίσης έγινε εκλογή αντιπροσώπων Ασφάλειας και Υγείας, καθώς και διορισμοί Προέδρων Επιτροπών λόγω αφυπηρετήσεων ή μεταθέσεων. Ο Λειτουργός Ασφάλειας μαζί με τον Αναπληρωτή και σε συνεργασία με τους Προέδρους των τοπικών Επιτροπών Ασφάλειας πραγματοποίησαν επισκέψεις σε διάφορα εργοτάξια για έλεγχο και υποδείξεις και διάνεμαν διαφωτιστικό υλικό. Περίπου 696 άτομα συμμετείχαν σε διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με την Ασφάλεια και Υγεία.

Εντός του 2012, συνέβηκαν 12 εργασιακά ατυχήματα (9 γνωστοποιήσιμα και 3 μη Γνωστοποιήσιμα) σε εργοδοτούμενα από το Τμήμα Δασών πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους.

20. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Μέσα στα πλαίσια ανάπτυξης συνεργασίας της Κύπρου με άλλες χώρες σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος στο δασικό τομέα έγιναν τα πιο κάτω:

(α) Χρηματοδοτικός Μηχανισμός ΕΟΧ και Νορβηγίας

Στα πλαίσια του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ΕΟΧ και Νορβηγίας (EEA and Norway Grants), υπογράφηκε το Δεκέμβριο του 2011 μνημόνιο για την προώθηση του έργου με τίτλο “Biodiversity Conservation in Restoration and Management of the Amiantos Asbestos Mine at Troodos National Forest Park”. Η χρηματοδότηση του έργου ανέρχεται στα €1.155.000. Η συνεισφορά της Κύπρου ανέρχεται στο 15%, επιπρόσθετα του πιο πάνω ποσού. Η υλοποίηση του έργου θα ξεκινήσει στις αρχές του 2013 και θα διαρκέσει 3 χρόνια. Σκοπός του έργου είναι η αναδιοργάνωση και ο εκσυγχρονισμός των εργασιών αποκατάστασης στο μεταλλείο Αμιάντου και η εισαγωγή μέτρων διατήρησης της βιοποικιλότητας στην αποκατάσταση.

(β) Πρόγραμμα MED-PROTECT

Το πρόγραμμα PROTECT συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ERDF) στα πλαίσια του προγράμματος MED και αποσκοπούσε στη δημιουργία ενός κοινού ολοκληρωμένου διακρατικού μοντέλου για την προστασία των δασών από τις πυρκαγιές. Κύριος εταίρος του προγράμματος ήταν η επαρχία Macerata της Ιταλίας, η οποία, σε συνεργασία με οκτώ εταίρους από επτά ευρωπαϊκά κράτη μεταξύ των οποίων και η Κύπρος προχώρησε στη σύσταση μιας διακρατικής πλατφόρμας για την ανταλλαγή, την ανάπτυξη και τη διάδοση μεθόδων και βέλτιστων πρακτικών για πιο αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών. Εκπρόσωπος της Κύπρου στο πρόγραμμα PROTECT ήταν το Τμήμα Δασών. Το πρόγραμμα PROTECT ολοκληρώθηκε εντός του 2012 και τα αποτελέσματά του παρουσιάστηκαν σε Ευρωπαϊκό Συνέδριο τον Οκτώβριο του ίδιου χρόνου.

(γ) Συνεργασία με το Μη Κυβερνητικό Ίδρυμα Jouzour Loubnan του Λιβάνου

Στα πλαίσια της πιο πάνω συνεργασίας, τριμελής αντιπροσωπεία του Ιδρύματος Jouzour Loubnan, με επικεφαλή τον ιδρυτή του Raoul Nehme και δύο τεχνοκράτες του ιδρύματος, πραγματοποίησαν επίσκεψη στην Κύπρο κατά την περίοδο 28 - 29/02/2012 με σκοπό να ενημερωθούν σχετικά με τις τεχνικές φύτευσης φυταρίων καθώς επίσης και σποράς. Επιπρόσθετα έχουν επισκεφθεί δασικά φυτώρια και αναδασώσεις σε διάφορες δασικές περιοχές.

(δ) Συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών IRNA που εδρεύει στην Γαλλία

Στα πλαίσια προγράμματος που αφορά έντομα του γένους *Megastigmus*, τριμελής ομάδα εντομολόγων του πιο πάνω ερευνητικού κέντρου πραγματοποίησε επίσκεψη στην Κύπρο κατά την περίοδο 20 - 22/11/2012. Συγκεκριμένα επισκέφθηκαν την ευρύτερη περιοχή του Τριπύλου όπου ενδημεί το έντομο *Megastigmus schimitseki* που προσβάλλει τους σπόρους τους κέδρου καθώς επίσης και περιοχές των Δασικών Περιφερειών Τροόδους και Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου.

21. ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΔΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

α) Προεδρία Συμβουλίου Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Κύπρο

Με βάση Μνημόνιο Συναντίληψης που υπογράφηκε από τη Κυπριακή Δημοκρατία και τη Δημοκρατία της Δανίας, η τελευταία εκτέλεσε χρέη προεδρίας στην Ομάδα Εργασίας του Συμβουλίου για τα Δάση κατά την περίοδο της Κυπριακής Προεδρίας 1/7 – 31/12/2012. Πραγματοποιήθηκε συνάντηση των Γενικών Διευθυντών Δασών της Ε.Ε., κατά την Κυπριακή Προεδρία της Ε.Ε., στην Πάφο, στις 12 και 13 Νοεμβρίου, 2012, μετά από πρόσκληση του Αναπληρωτή Διευθυντή του Τμήματος Δασών. Σε αυτήν παρευρέθηκαν 44 αντιπρόσωποι από 22 Κράτη Μέλη, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και 3 Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς, με σκοπό τη συζήτηση σημαντικών θεμάτων που αφορούν τα ευρωπαϊκά δάση και το δασικό τομέα.

β) Θέματα σχετικά με τα δάση και το δασικό τομέα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε.

Τα κυριότερα θέματα σχετικά με τα δάση και το δασικό τομέα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε., κατά το 2012 ήταν τα ακόλουθα:

- Οι διαπραγματεύσεις αναφορικά με μια Νομικά Δεσμευτική Συμφωνία για τα Δάση στην Ευρώπη, στο πλαίσιο της Διακυβερνητικής Διαπραγματευτικής Επιτροπής (INC) και ειδικότερα η προετοιμασία της Ε.Ε. ενόψει της 1^{ης} (27/2 - 2/3/2012), της 2^{ης} (3 - 7/9/2012) και της 3^{ης} (28/1 - 2/2/2013) Συνόδου της εν λόγω Επιτροπής καθώς και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δύο πρώτων Συνόδων (INC1 – INC2)

- Η προετοιμασία της Ε.Ε. ενόψει της 10^{ης} Συνόδου του Φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση – UNFF10 (8 - 19/4/2013 – Κωνσταντινούπολη, Τουρκία) στο πλαίσιο του διεθνούς διαλόγου για τα δάση, και ειδικότερα η χρηματοδότηση της αειφόρου διαχείρισης των δασών, (ενόψει του UNFF10)
- Η προετοιμασία της Ε.Ε. ενόψει της 21^{ης} Συνόδου της Επιτροπής για τη Δασοπονία (Committee on Forestry – COFO) της FAO (24 - 28/9/2012 – Ρώμη) και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της
- Η αναθεώρηση της Δασικής Στρατηγικής της Ε.Ε.
- Η αναθεώρηση/ αξιολόγηση και βελτίωση της δασικής πληροφόρησης και παρακολούθησης
- Η διαδικασία αξιολόγησης του Ευρωπαϊκού Δασικού Προγράμματος 2007 - 2011 και η προοπτική ενός μελλοντικού Ευρωπαϊκού Δασικού Προγράμματος
- Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της 17^{ης} Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC - COP17, Durban 28/11 - 11/12/2011)
- Το Πρόγραμμα Δράσης FLEGT:
  - Η εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 995/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα του ξύλου στην αγορά (Κανονισμός για τη Ξυλεία)
  - Η έγκριση των Κανονισμών (ΕΕ) 363/2012 και 607/2012 και η εφαρμογή τους
  - Οι διαπραγματεύσεις συνομολόγησης εθελοντικών εταιρικών συμφωνιών FLEGT
- Τα αποτελέσματα της 48^{ης} Συνόδου του Διεθνούς Οργανισμού για την Τροπική Ξυλεία (ITTO), (Γιοκοχάμα, Ιαπωνία, 5 - 10/11/2012)
- Η Πρόταση της Επιτροπής για την Αγροτική Ανάπτυξη για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014 - 2020 και ειδικότερα τα δασικά μέτρα και τα μέτρα που αφορούν τη βιοενέργεια
- Η υιοθέτηση κριτηρίων αειφορίας για την παραγωγή βιομάζας
- Ο Οδικός Χάρτης για τη Διάσκεψη RIO+20 και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της Διάσκεψης
- Η αναθεώρηση της νομοθεσίας σχετικά με την εμπορία σπόρου και φυτικού αναπαραγωγικού υλικού και οι συνέπειες στο δασικό αναπαραγωγικό υλικό
- Η υιοθέτηση ψηφίσματος από τα ΗΕ για ανακήρυξη της 21^{ης} Μαρτίου ως Διεθνής Ημέρας Δασών

- Ενέργειες σε επίπεδο Ε.Ε. αναφορικά με τις δασικές πυρκαγιές

γ) Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο

- **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 995/2010**

Το Τμήμα Δασών μετείχε σε συναντήσεις της Επιτροπής FLEGT κατά τη διάρκεια των οποίων έγινε ανταλλαγή απόψεων και εισηγήσεων σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 995/2010 που αφορά τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά.

Σε εθνικό επίπεδο, ενημερώθηκαν όλα τα επηρεαζόμενα Τμήματα, Υπηρεσίες αλλά και φορείς που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά, όπως το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, το Τμήμα Τελωνείων και Έφορο ΦΠΑ, τον Κυπριακό Οργανισμό Τυποποίησης (CYS), τα μέλη του Συνδέσμου Εισαγωγέων-Εμπόρων Ξυλείας & Οικοδομικών Υλικών (ΚΕΒΕ), τα μέλη της Ένωσης Επιπλοποιών-Ξυλουργών Κύπρου (ΕΝΕΞΥΛΚ - ΚΕΒΕ), τα μέλη του Παγκύπριου Συνδέσμου Βιομηχάνων Επίπλου & Ξυλουργικών (ΠΑΣΥΒΕΞ - ΟΕΒ), για τις πρόνοιες αλλά και τις υποχρεώσεις των φορέων εκμετάλλευσης που απορρέουν από την εφαρμογή του Κανονισμού αλλά και για τις πρόνοιες νομοσχεδίου με τίτλο "Ο Περί του Ελέγχου της Εμπορίας Ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας Νόμος του 2013" για σωστή εφαρμογή του Κανονισμού. Αφού λήφθηκαν υπόψη οι απόψεις των επηρεαζόμενων, το Τμήμα Δασών διαμόρφωσε το νομοσχέδιο και το απέστειλε στις 26 Νοεμβρίου 2012 στη Γενική Εισαγγελία για νομοτεχνική επεξεργασία.

- **Σύστημα Αδειών FLEGT**

Σε σχέση με την εφαρμογή του συστήματος αδειών FLEGT και της σχετικής εθνικής Νομοθεσίας (Νόμος 125(I)2010), η Κύπρος επιλέγηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να συμμετέχει σε δοκιμαστική αποστολή προϊόντων ξυλείας και συγκεκριμένα χαρτιού από την Ινδονησία η οποία θα συνοδευόταν από άδεια FLEGT. Το Τμήμα Δασών σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τις αρμόδιες αρχές της Ινδονησίας, το Τμήμα Τελωνείων και τον εισαγωγέα, προέβηκε σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες και ελέγχους στην άδεια FLEGT και στο φορτίο. Ο σχετικός έλεγχος πραγματοποιήθηκε στις 27 Νοεμβρίου

2012 στο λιμάνι Λεμεσού. Η έκθεση με τα αποτελέσματα του δοκιμαστικού ελέγχου αποστάληκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

δ) Εφαρμογή Κοινοτικού Κεκτημένου

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 2000/29 σχετικά με τα Προστατευτικά μέτρα κατά της εισαγωγής και διακίνησης επιβλαβών οργανισμών για τα φυτά και φυτικά προϊόντα**

Στα πλαίσια εφαρμογής της Οδηγίας 2000/29 που αφορά θέματα φυτοϋγείας, διεξήχθησαν και μέσα στο 2012 συστηματικοί έλεγχοι σε συγκεκριμένες επιφάνειες παρατήρησης για να διαπιστωθεί η παρουσία ή όχι του φλοιοφάγου εντόμου της πεύκης, *Ips sexdentatus*, για το οποίο η Κύπρος έχει αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη καθώς και του μύκητα *Seiridium cardinale* που προκαλεί την ασθένεια του έλκους του κυπαρισσιού και για τον οποίο η Κύπρος καταβάλλει προσπάθειες για να αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη. Η έρευνα κατέδειξε ότι κατά το 2012, δεν έχουν εντοπιστεί προσβεβλημένα φυτά/ ξενιστές για το έντομο *Ips sexdentatus*, ενώ για το μύκητα *Seiridium cardinale* εντοπίστηκαν συμπτωματικά φυτά/ ξενιστές του σε δεκατρείς περιπτώσεις εντός ιδιωτικών φυτωρίων που διακινούν φυτά κοινοτικής προέλευσης, τα οποία και καταστράφηκαν.

Επίσης στα πλαίσια των Αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 2003/127/EC, 2004/426/EC και 2006/464/EC, η Κύπρος διεξήγαγε ετήσιες επισκοπήσεις για την παρουσία ή όχι του νηματώδη του ξύλου της πεύκης *Bursaphelenchus xylophilus*, του μύκητα *Phytophthora ramorum* που προσβάλλει κυρίως το δρύ καθώς και άλλα πλατύφυλλα, του εντόμου *Dryocosmus kuriphilus* που προσβάλλει την καστανιά, του μύκητα *Gibberella circinata* που προσβάλλει πεύκα, του εντόμου *Anoplophora chinensis* που προσβάλλει φυτά σφενδάμνου, οξιάς, κερκίδας, πλατάνου, λεύκης κλπ. και του μύκητα *Ceratocystis platani* που προσβάλλει τα πλατάνια.

Από τις πιο πάνω επισκοπήσεις δεν διαπιστώθηκε κανένα προσβεβλημένο φυτό από τους πιο πάνω οργανισμούς καραντίνας.

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 1999/105 σχετικά με την Παραγωγή, Εμπορία και Έλεγχο του Δασικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού**

Σύμφωνα με τους "Περί Παραγωγής και Εμπορίας Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κανονισμούς του 2003" έγιναν επιτόπιοι έλεγχοι στα διάφορα φυτώρια που είναι εγγεγραμμένα στους εθνικούς καταλόγους, χωρίς να παρουσιάζονται οποιαδήποτε προβλήματα.

ε) Εφαρμογή προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση

• Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Συνεχίστηκε η εφαρμογή των ακόλουθων τριών μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 για τα οποία αρμόδιο για την εφαρμογή τους είναι το Τμήμα Δασών:

- Μέτρο 2.4 “Δασώσεις” Συνεχίστηκε η υλοποίηση των αιτήσεων της 1^{ης} και 2^{ης} προκήρυξης.
- Μέτρο 2.5 “Προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και αναδάσωση καμένων περιοχών” Συνεχίστηκε η υλοποίηση των αιτήσεων της 1^{ης} και 2^{ης} προκήρυξης.
- Μέτρο 2.6 “Διατήρηση και βελτίωση του κοινωνικού και οικολογικού ρόλου των δασών”. Συνεχίστηκε η υλοποίηση και των τριών Καθεστώτων του Μέτρου, του 2.6.1 “Μη Παραγωγικές Επενδύσεις”, του 2.6.2 “Δασοπεριβαλλοντικές Ενισχύσεις” και του 2.6.3 “Ενισχύσεις ΦΥΣΗ 2000” της 1^{ης} προκήρυξης. Ολοκληρώθηκε επίσης και η 2^η προκήρυξη του Καθεστώτος 2.6.1, η οποία άρχισε την 1η Νοεμβρίου, 2011 και τέλειωσε στις 30 Μαρτίου, 2012. Κατά τη διάρκεια της προκήρυξης παραλήφθηκαν συνολικά 69 αιτήσεις. Αν και έχει ολοκληρωθεί η εξέτασή όλων των αιτήσεων, δεν έχουν σταλεί επιστολές πληροφόρησης των αιτητών, για έγκριση ή απόρριψή τους, κατόπιν γραπτών οδηγιών από τη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος. Έχουν προκαταρκτικά εγκριθεί πενήντα (50) αιτήσεις και απορριφθεί δεκαεννέα (19).

Η οικονομική ενίσχυση του Προγράμματος κατά το 2012 ανήλθε στα €3.253.050,38 και αφορούσε 219 αιτήματα πληρωμών για όλα τα Μέτρα.

Σ’ ότι αφορά το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2006 καταβλήθηκαν οι οικονομικές ενισχύσεις για τις ανειλημμένες υποχρεώσεις των Μέτρων 2.4: «Δάσωση Γεωργικής Γης» και 3.2: «Δάσωση μη Γεωργικής Γης». Υποβλήθηκαν συνολικά 40 αιτήματα πληρωμών και

καταβλήθηκε οικονομική ενίσχυσης ποσού €32.494,62. Επιπρόσθετα συνεχίστηκε και ο έλεγχος των Μακροχρόνιων Συμβατικών Υποχρεώσεων.

- **Εθνικό Πρόγραμμα για την Παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα (Διεθνές πρόγραμμα ICP-Forests και Πανευρωπαϊκό Πρόγραμμα FutMon-Life+)**

Στα πλαίσια του προγράμματος "ICP Forests", συνεχίστηκε η συλλογή στοιχείων, μετρήσεις, εκτιμήσεις και γενικά η παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα, το οποίο καλύπτει δραστηριότητες που έχουν σχέση με την ατμοσφαιρική ρύπανση και τις δασικές πυρκαγιές.

22. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Κατά το 2012, όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, το Τμήμα Δασών συνεργάστηκε στενά με διάφορα Κυβερνητικά Τμήματα, Υπηρεσίες καθώς και Οργανώσεις. Η συνεργασία απέβλεπε ουσιαστικά στην προώθηση και επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος. Αναφέρεται ειδικότερα η στενή συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, την Αστυνομία, την Εθνική Φρουρά, τις Επαρχιακές Διοικήσεις, το Ταμείο Θήρας, την Πολιτική Άμυνα, την Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών, τις Βρετανικές Βάσεις, τους Προσκόπους και Οδηγούς και το Φιλοδασικό Σύνδεσμο. Για τη συνεργασία αυτή, αλλά και για τη βοήθεια που παρασχέθηκε ποικιλότροπα στο Τμήμα εκφράζονται θερμές ευχαριστίες.

Επίσης θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στο Ίδρυμα Αναστάσιος Γ. Λεβέντης για υποτροφίες που πρόσφερε σε ξένους σπουδαστές στο Δασικό Κολλέγιο.

Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται επίσης σε όλο το προσωπικό του Τμήματος για το ζήλο και την αφοσίωση που επέδειξε στην εκτέλεση των καθηκόντων και στην επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος.

ΧΑΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Αν. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ